

SXEDIO-B.29

10.2.1975: Ο ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΤΗΣ ΕΔΑ ΗΛΙΑΣ ΗΛΙΟΥ ΜΙΛΩΝΤΑΣ ΣΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΤΟΥ ΚΛΥΠΡΙΑΚΟΥ ΤΟΝΙΖΕΙ ΟΤΙ ΔΕΝ ΠΑΥΕΙ ΝΑ ΠΙΣΤΕΥΕΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΦΙΛΙΑΣ (Δ μέρος)

Τέταρτος ομιλητής κατά την πρώτη συζήτηση του Κυπριακού στη Βουλή των Ελλήνων μετά την μεταπολίτευση, ήταν ο εκπρόσωπος της Ενιαίας Δημοκρατικής Αριστεράς (ΕΔΑ) Η. Ηλιού.

Είπε ο Ηλιού σύμφωνα με τα πρακτικά της ελληνικής Βουλής (Το Κυπριακό στη Βουλή των Ελλήνων, τόμος Δ **1974-1989**, συλλογή των κειμένων και επιμέλεια από τον επιστημονικό συνεργάτη της διευθύνσεως επιστημονικών μελετών της Βουλής Τριαντάφυλλο Γεροζήση) που έγινε στις **10** Φεβρουαρίου **1975**, συνεδρίασις ΛΑ, ειδικά για το κυπριακό και τα ελληνοτουρκικά:

"Μόλις ανέλαβε Πρόεδρος της Κυβερνήσεως ο κ. Καραμανλής (**23** Ιουλίου **1974**) επήρε κατά τα καθιερωμένα διεθνώς και ένα τηλεγράφημα του πρωθυπουργού της Τουρκίας, που πέρα από τα συγχαρητήρια, του πρότεινε να συναντηθούν όπου θέλει, για να συζητήσουν επί όλων των ελληνοτουρκικών διαφορών. Φυσικό ήταν να μη δοθή συνέχεια, διότι τον ίδιο καιρό οι τούρκοι ανέπτυξαν πάρα πέρα την εισβολή τους στην Κύπρο. Στη Γενεύη, στην πρώτη ή στη δεύτερη συνάντηση, ζήτησε ο Γκιουνές να χωρισθή η Κύπρος εις **6** Καντόνια. Φυσικά το ζήτησε, αλλά με πρόσθετο όρο να αποτελέσουν αυτά τα καντόνια, κάτι παραπάνω από το ένα τρίτο της συνολικής εκτάσεως της Κύπρου, και νομίζω κάτι παραπάνω από το ήμισυ της οικονομικής υποστάσεως της Κύπρου.

Ευλόγως απεκρούσθη και αυτό. Φαίνεται όμως ότι σήμερα αποκρούοντες την Ομοσπονδία των δύο ζωνών, θα θέλαμε και υποστηρίζουμε την Ομοσπονδία πλειόνων Καντονίων. Δημιουργήθηκαν καταστάσεις εν

τω μεταξύ στην Κύπρο, μετακινήθηκε ο μισός ελληνικός πληθυσμός και εκδηλώθηκαν και άλλες από άλλη πλευρά, πρόσθετες ενέργειες, μεταβολής της συνθέσεως του πληθυσμού, με τη γνωστή άδεια της Αγγλίας να μεταφερθούν από τις βάσεις της **9.000** εκεί στεγαζόμενοι τούρκοι μέσω Τουρκίας, στην τουρκική ζώνη της Κύπρου. Έτσι φθάσαμε στο σημερινό στάδιο. Την ίδια μέρα που διεξάγομεν αυτή τη συζήτηση, επρόκειτο να διεξάγεται στην Κύπρο μια παράλληλη συζήτηση μεταξύ των δυο κοινοτήτων, κατά την οποία ο κ. Κληρίδης θα επέδιδε και θα ανέπτυσσε στον κ. Ντενκτάς, το ελληνοκυπριακό σχέδιο για την συνταγματική τακτοποίηση του κυπριακού. Επεδίωκε να μη γίνη δεκτή η ιδέα της ομοσπονδίας των δύο ζωνών, που οδηγούσε κατ' ευθείαν στο διαμελισμό. Επεδίωκ ένα σύστημα αυτοδιοίκησης, ομοσπονδιακής, με περισσότερα από δυο καντόνια και επί πλέον εξασφάλιση της επιστροφής των προσφύγων στις εστίες τους και αποστρατικοποίηση της νήσου.

Ένα άλλο σημείο της ελληνοτουρκικής διαφοράς ως προς την Κύπρο είναι ότι οι τούρκοι διεκδικούν να εξασθενήσει η κεντρική εξουσία της Ομοσπονδιακής κυβέρνησης και να ενισχυθή εις το έπακρον η εξουσία των κατά μέρος Ομοσπονδιακών κυβερνήσεων, ελληνικής και τουρκικής στην Κύπρο. Φυσικά πως θα μπορούσε να νοηθή κράτος κυρίαρχο, ανεξάρτητο, αδέσμευτο μέλος του ΟΗΕ που δεν είναι ουσιωδώς διχοτομημένη, πως θα μπορούσε να νοηθή αν η κεντρική κυβέρνηση δεν έχει πραγματικές εξουσίες και οι εξουσίες μετακινηθούν προς τα καντόνια;

....Στο διεθνές δικαστήριο της Χάγης, στο Δικαστήριο αυτό που ίδρυσε ο ΟΗΕ σύμφωνα με τον κασταστικό Χάρτη και που κυρώθηκε από όλες τις χώρες-μέλη του ΟΗΕ, και από ημάς με τον Νόμο **585/45** παραπέμπονται οι διαφορές των κρατών που αποτελούν μέλη του ΟΗΕ, χωρίς τούτο να είναι υποχρεωτικό για κανέναν. Παραπέμπονται μόνον αν τα ενδιαφερόμενα μέρη συμφωνούν μεταξύ τους να υποβάλουν τις διαφορές των στην Διεθνή κρίση.

Είναι θετικό το ότι με ελληνική πρωτοβουλία συμφώνησαν οι δυο χώρες να υποβληθούν τα ζητήματα αυτά τα σχετικά με την Υφαλοκρηπίδα στην κρίση του διεθνούς δικαστηρίου....

...Εχω βαθύτατη πίστη και αυτό δεν είναι σχήμα λόγου, ότι ο τουρκικός λαός, υπογραμμίζω ο λαός, είναι εξίσου φιλειρηνικός. Του τείνουμε και πρέπει να του τείνουμε το χέρι, για να συμβάλει και αυτός, ανεξάρτητα που τον οδηγεί η Κυβέρνηση του και που οδηγούν την κυβέρνηση του, άλλοι κύκλοι που βρίσκονται πίσω απ' αυτήν, να βοηθήσει και αυτός ο τουρκικός λαός, στην εξομάλυνση μιας κατάστασης η εκτράχυση της οποίας μπορεί να οφελήσει άλλους εδώθε και εκείθε του Ατλαντικού. Φεν πρόκειται όμως να οφελήσει ούτε τους τούρκους ούτε τους Έλληνες ούτε την ειρήνη στη Μεσόγειο.

Μπορεί εκτός από τις άλλες έξωθεν παρακλήσεις, η Τουρκία, εντείνοντας τις σχέσεις της με την Ελλάδα, να προσπαθεί να κάνει την εξαγωγή των δυσκολιών της, διότι πράγματι δοκιμάζει στο εσωτερικό της μεγάλες δυσκολίες και είναι μεγάλη βοήθεια για ένα κράτος που δοκιμάζεται από εσωτερικά προβλήματα να κληθεί σε μια εξωτερική περιπέτεια.

Παρ' όλα αυτά, δεν παύουμε να πιστεύουμε στην αναγκαιότητα της ελληνοτουρκικής φιλίας και οπωσδήποτε πιστεύουμε κι' εκτιμούμε με μια λελογισμένη, ας πούμε αισιοδοξία, ότι η καθυπαγωγή της μιας από τις δυο ελληνοτουρκικές διαφορές, στο δικαστήριο της Χάγης και από μέρους της ελληνικής κυβερνήσεως που το πρότεινε και από μέρους της τουρκικής κυβέρνησης που το δέχθηκε, αποτελούν ένα σοβαρό βήμα, που μπορεί να εκτονώσει κατατάσεις που είχαν εκτραχυνθεί εις το μη περαιτέρω και οδηγούσαν κατ' ευθείαν ακόμη και σε σύγκρουση..."